

संस्कृतम् (केन्द्रिकम्) (कोड सं. 322)

पाठयक्रमः परीक्षानिर्देशाश्च

कक्षा- XII (अप्रैल 2015- मार्च 2016)

एकम् प्रश्नपत्रम्	अवधि - होरात्रयम्	पूर्णाङ्काः 100
अस्मिन् प्रश्नपत्रे चत्वारः खण्डाः भविष्यन्ति		
खण्डः “क”	अपठितांश-अवबोधनम्	10
खण्डः “ख”	रचनात्मककार्यम्	15
खण्डः “ग”	अनुप्रयुक्तव्याकरणम्	30
खण्डः “घ”		45
(अ)	पठित-अवबोधनम्	35
(ब)	संस्कृतसाहित्येतिहासस्य परिचयः	10

प्रतिखण्डं विस्तृतविवरणम्

खण्डः ‘क’

(अपठितांश-अवबोधनम्)

	अङ्का	कालांशः
80-100 शब्दपरिमितः एकसरलः अपठितः गद्यांशः।	10	21
प्रश्नवैविध्यम्		
(i) एकपदेन उत्तरम्	2	
(ii) पूर्णवाक्येन उत्तरम्	2	
(iii) सर्वनामस्थाने संज्ञाप्रयोगः	1	
(iv) कर्तृक्रिया-पदचयनम्	1	
(iv) विशेषण-विशेष्य/पर्याय/विलोमादिचयनम्	2	
(v) समुचितशीर्षकप्रदानम्	2	

खण्ड: 'ख'

(संस्कृतेन रचनात्मकं लिखितकार्यम्)

	15	32
(i) अनौपचारिकं पत्रम्/प्रार्थनापत्रम्	5	
(ii) लघुकथा (शब्दसूचीसाहाय्येन, रिक्तस्थानपूर्ति-माध्यमेन)	5	
(iii) संकेताधारितम् अनुच्छेदलेखनम् (चित्रमधिकृत्य/निर्दिष्टशब्दसूची-साहाय्येन)	5	

खण्ड: 'ग'

(अनुप्रयुक्तव्याकरणम्)

	30	63
(i) पाठाधारिताः सन्धिच्छेदाः स्वरसन्धिः, व्यंजनसन्धिः, विसर्गसन्धिः	(2+2+2) 6	
(ii) पाठाधारितसमस्तपदानां विग्रहाः अव्ययीभावः, द्विगुः, द्वन्द्वः, तत्पुरुषः, कर्मधारयः, बहुव्रीहिः	6	
(iii) प्रत्ययाः अधोलिखितप्रत्यययोगेन वाक्यसंयोजनम्/सङ्केताधारितरिक्तस्थानपूर्तिः		
(अ) कृत्-क्त, क्तवतु, क्त्वा, तुमुन्, ल्यप्, तव्यत्, अनीयर्, क्तिन्, शतृ, शानच्	5	
(आ) तद्धित-मतुप्, इन्, ठक्, ठञ्, त्व, तल्,	3	
(iv) अन्वितिः कर्तृ-क्रिया-अन्वितिः/विशेषण-विशेष्य-अन्वितिः	5	5
(v) उपपदविभक्तिप्रयोगः (पाठ्यपुस्तकम् आधृत्य)	5	

खण्ड: 'घ'

भाग: (I)

(पठितांश-अवबोधनम्)

	45	94
(अ) अंशत्रयम्	15	
(i) एकः गद्यांशः	5	

(ii) एकः नाट्यांशः	5
(iii) एकः पद्यांशः	5

प्रश्नवैविध्यम्-

(i) एकपदेन उत्तरम्	1
(ii) पूर्णवाक्येन उत्तरम्	1
(iii) विशेषण-विशेष्य-अन्वितिः/पर्याय/विलोमादिचयनम्	1
(iv) सर्वनामस्थाने संज्ञाप्रयोगः	1
(v) कर्तृ-क्रिया-पदचयनम्	1

आ 20

(i) उद्धृतांशानाम् प्रसङ्गसन्दर्भलेखनम् कः कम् कथयति/सन्दर्भग्रन्थस्य लेखकस्य च नामोल्लेखनम्	4
(ii) प्रदत्ते भावार्थत्रये शुद्धभावार्थचयनम् / प्रदत्ते भावार्थे रिक्तस्थानपूर्तिः	4
(iii) उद्धृतश्लोकानाम् अन्वयेषु रिक्तस्थानपूर्तिः	4
(iv) प्रदत्तवाक्यानां क्रमायोजनम्	4
(v) प्रदत्तपङ्क्तिषु प्रसङ्गानुसारं श्लिष्टपदानाम्/पदानाम् अर्थलेखनम्	4

खण्डः 'घ'

भागः (II)

(सामान्यः संस्कृतसाहित्यपरिचयः)

10

1. (अ) पाठ्यपुस्तके संकलितपाठ्यांशानां कवीनां कृतीनां संस्कृतेन परिचयः (1x5)	5
(आ) संस्कृते गद्य-पद्य-नाटकादिविधानां मुख्यविशेषतानां परिचयः	5

पुस्तकानि

(i) ऋतिका (द्वितीयः भागः)(पाठ्यपुस्तकम्)(के.मा.शि.सं. द्वारा प्रकाशितम्)	
(ii) व्याकरणसौरभम्(सन्दर्भपुस्तकम्)(रा. शै. अनु. प्र. परिषदा प्रकाशितम्)(संशोधितसंस्करणम्)	
(iii) रचनानुवादकौमुदी(सन्दर्भपुस्तकम्) कपिलदेवद्विवेदीलिखितम् विश्वविद्यालयप्रकाशनम्, वाराणसी	
(iv) संस्कृतसाहित्यपरिचयः(सन्दर्भपुस्तकम्)(रा. शै. अनु. प्र. परि. द्वारा प्रकाशितम् (संशोधितसंस्करणम्)	
(v) वेदपारिजात (अतिरिक्ताध्ययनार्थम्) (रा. शै. अनु. प्र. परि. द्वारा प्रकाशितम्)	